

Beden Eğitimi Bólümü Özel Yetenek Sınavı Puanlarının Akademik Başarı Üzerindeki Yordama Geçerliği

The Predictive Validity of the Private Skill Exam Scores on Academic Success in a Physical Education Department

Gürol ZIRHLIOĞLU* Mustafa ATLI**
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Öz

Eğitimde kullanılan ölçme araçlarından bazıları bireylerin bir okulda ya da bir işte göstermeleri beklenen başarıları yordamak amacıyla düzenlenmektedir. Bunun somut bir örneği, üniversitelere alınacak öğrencileri seçmek için yapılan sınavlardır. Bu amaçla, öğrencilerin tümüne bir ya da birkaç test uygulanmaktadır. Seçme sınavlarında uygulanan testlerden elde edilen puanlar, adayların gelecekteki başarılarının yordayıcısı olarak kullanılmaktadır.

Üniversitelerin beden eğitimi ve spor bölümlerine öğrenci alınırken öğrenci seçme sınavı ve özel yetenek testleri uygulanmaktadır. Dayanıklılık ve beceri koordinasyon beceri testleri bu yöntemlerdendir.

Yapılan bu çalışmada, aşamalı regresyon yöntemi kullanılarak Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'nde okumakta olan öğrencilerin öğrenci seçme sınavı puanları ile özel yetenek sınav derecelerinin akademik başarıyla olan ilişkileri belirlenmiştir. Çalışmada kullanılan bazı bağımsız değişkenlerin akademik başarı ortalaması üzerine etkisini belirlemek amacıyla oluşturulan modellerin manidar olduğu sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yordama, mekik koşusu, beceri koordinasyon testi, akademik başarı.

Abstract

Some measurement tools that are used in education have been arranged in order to estimate the expected success of individuals. One of the concrete samples of this kind is the examinations performed to select the students entering the universities. In such exams, one or more tests are applied and the points obtained from these tests are used to indicate candidates' success in the future.

Student selection exams and ability tests are applied to select students for Physical Education and Sports departments of universities two of which are Shuttle run and coordination and skill tests.

In this study, the exam grades that the students educated in the department of physical education and sports got in the ability test is studied in relation to their academic success through a stepwise regression method.

Keywords: Estimation, shuttle run, coordination and skill test, academic success

Summary

Purpose

In this study, the exam grades that the students educated in the department of physical education and sports got in the ability test is studied in relation to their academic success through a stepwise regression method. The data used in this study was taken from the Students' Office and the records of the department of physical education and sports in the faculty of education at

* Yrd. Doç. Dr. Gürol ZIRHLIOĐLU , Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakóltesi, Ölçme ve Değerlendirme ABD, gurol@yyu.edu.tr

** Yrd. Doç. Dr. Mustafa ATLI, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakóltesi, mustafaatli65@yyu.edu.tr

Yüzüncü Yıl Üniversitesi. These data were obtained between the years of 2005 and 2008 and they belong to the Student Selection Exam, students' academic success in their secondary schools, the replacement and special skills points and their academic success.

Result

The correlation coefficient between academic success and OSS, between academic success and AOBP and between academic success and YP were found to be important. According to the simple linear regression analysis, each of the AOBP and YP variables was determined to predict academic success. But OSS, shuttle run, and skill test variables do not predict students' general academic success ($p>0.05$).

A relationship was found between all variables and students' general academic success. OSS, shuttle run, and skill tests could not enter the statistical model in stepwise regression analysis which was built for general academic success. The other variables (YP and AOBP) could enter the statistical model. AOBP variables have been predicted to be significantiy ($p<0.05$) to academic success means of the students. This variables have been explained 9.4% ($R^2=0.094$) of the academic success mean. YP variable was entered to model in second step of the stepwise regression. AOBP and YP variables have explained 12.1% ($R^2=0.121$) of the academic success mean. Both AOBP and YP have predicted academic success means meaningful ($p<0.05$).

OSS, shuttle run, and skill test could not fit the regression model because the stepwise regression analysis value was not predictive of the first semester's academic success. YP value which has been entered to the statistical model in the first step of the stepwise regression analysis has predicted meaningful ($p<0.05$) first semester academic success mean. YP values could not explain 6.9% of the academic success mean when other variables kept constant. AOBP variable was entered to the statistical model in the second step of the stepwise regression analysis. AOBP and YP variables together explained 10.2% of the first semester academic success mean. Both AOBP and YP values were predicted meaningful ($p<0.05$) for the academic success means.

AOBP variable explained 9.1% of the second semester academic success mean; Variable AOBP and variable shuttle running together explained 12.1% of the academic success mean; AOBP, shuttle running and skill test explained 15.9% of the same semester academic success mean. All of these variables in the statistical model predicted meaningful to the academic success mean. A similar case also observed in third semester. In this semester, AOBP variable explained 5.8% of the academic success mean; when the variable AOBP and the variable skill test together entered the statistical model, they explained 9.1% of the academic success mean; AOBP, shuttle running and skill test variables explained 15.6% of the academic success mean.

Discussion

OSS, AOBP, YP, shuttle run, and skill test values were determined to be meaningful in the academic success means in the regression equation. There was no multi-collinarity and autocorrelation in the models that regression equations require these assumptions.

Low correlation between academic success and OSS, AOBP, YP values was found. OSS, shuttle run, and skill test scores haven't affected the academic success when considered alone in the model. It was determined that AOBP and YP scores predicted the academic success. AOBP or secondary scholl success point is an effective predictor for many exams. AOBP variable in the first placement and YP variable in the second placement predicted the physical education and sport department students.

Conclusion

Since there is not a significant correlation between OSS score and academic success mean, and regression coefficient is not significant, this variable should be eliminated from the assesment formula or decrease effect size on the assesment formula. On the contrary to OSS, AOBP has a

significant effect in all regression models, so that it has been considered as an important predictor. The meaningful variables explained 10.2% ($R^2=0.102$) of the academic success in first semester. In second semester, variables explained 15.9% ($R^2=0.159$) of the academic success, and 15.6% ($R^2=0.156$) explained variance was seen at third semester. According to the results of the research; variables in the models of this study have a good prediction validity level ($p<0.05$). But explaining amount of the predictor variables obtained low, so that it should be taken consideration to determine coefficients belong to test and test types in privative skill exam.

Giriş

Yükseköğretim kurumları için yapılan seçme ve yerleştirme sınavları, öğrenciler açısından ve öğretim kurumlarının kalitesi açısından büyük bir öneme sahiptir. Öğrenciler hakkında geleceğe yönelik verilen kararların doğru ve yerinde olması, öğrencilerin başarı ve yeteneklerine göre eğitim almalarını sağlayacak ve uzun vadede ülkemizin gelişimine büyük katkıda bulunacaktır. Bu bağlamda eğitimin temel amacı, düşünebilen, hızlı problem çözen, beceri sahibi, tutum ve değerleri, kişiliği ve sosyal ilişkileri ile bütün olarak gelişmiş insanlar yetiştirebilmektir (Güzeller ve Kelecioğlu, 2006; Yenilmez ve Duman, 2008).

Eğitimin bu temel amaçları göz önünde bulundurularak üniversitelerimizin beden eğitimi ve spor yüksekokulu bölümleri ile eğitim fakültelerinin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerine öğrenci seçme sınavı (ÖSS) ve özel yetenek sınavları ile öğrenci alınmaktadır. Özel yetenek sınavlarının temel amacı, muhtemel adaylar arasından yetenekli ve başarılı olabilecek öğrencileri seçebilmektir (Peker, 2003).

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) Yükseköğretim Programları ve Kontenjan Kılavuzu'nda belirtilen esaslara bağlı kalınarak, bölümler özel yetenek sınavına girmek için başvuruda bulunan adaylar arasından en iyilerini seçebilmek amacıyla sınavda kendi yöntemlerini belirleyebilmektedirler (Koparan ve Öztürk, 2008). Ancak, özel yetenek sınavının uygulanış şekli konusunda varılmış bir ortak karar bulunmamaktadır. Her üniversite kendi olanakları doğrultusunda sınav şeklini belirlemektedir (Başpınar ve Öğüş, 1997; İnce ve ark., 2004). Ancak, söz konusu kurumlara öğrenci alınırken öncelikle öğrenci seçme sınavı baraj puanı uygulaması yapılmaktadır.

Gerek özel yetenek sınavının ve gerekse yerleştirme puanı içerisinde önemli paya sahip olan ÖSS ve ağırlıklı ortaöğretim başarı puanının amaçlarını tam olarak yerine getirip getirmediğinin ortaya çıkartılması, hesaplamalarda kullanılan ağırlıklandırmanın uygunluğu, gelecekteki akademik başarı üzerindeki etkilerinin ne olduğu merak edilebilecek konulardır (Saracoğlu, 1998; Güzeller ve Kelecioğlu, 2006).

Bir öğrencinin akademik başarı ya da başarısızlığı, öğrencinin kendisi, ailesi ve içinde yaşadığı toplum bakımından önem taşımaktadır. Akademik yönden başarılı, nitelikli insan gücü potansiyelinin toplumun kalkınmasında en temel güçlerden biri olduğu kabul edilmektedir (Yıldırım, 2000).

Nesneler ya da özellikler ile ilgili ölçümlerde belirli ölçme araçları kullanılmaktadır. Bir ölçme aracı, her şeyden önce, ölçülecek özellik ya da özellikleri doğru olarak ve amaç dışı özellikleri karıştırmadan ölçebilmelidir. Bu durum ölçme aracının geçerliliğini ifade etmektedir (Tan, 2008). Yordama geçerliliği eğitimde kullanılan testler için söz konusu olabilecek geçerlik türlerinden birdir. Yordama bir tahmindir. Bir tahminin yordama olabilmesi için geleceğe dönük olması ve belli bilgiler temelinde bazı teknikler kullanılarak yapılmış olması gerekmektedir. Kişilerin gelecekteki başarılarını yordamak için kullanılan testlerin yordama geçerliğine sahip olması istenir. Bir testin yordama geçerliği, o testten elde edilen puanlarla testin yordamak için düzenlendiği değişkenin doğrudan ölçüsü olan ve daha sonra elde edilen ölçüt arasındaki korelasyondur. Bu şekilde hesaplanan korelasyon katsayısı, yordama geçerliği katsayısı olarak adlandırılmaktadır (Tekin, 2000).

Yılda bir kez yapılan seçme ve yerleştirme sınavları genellikle bireylerin ölçülen değişkenlerle ilgili gerçek düzeylerini geçerli ve güvenilir biçimde ölçmemektedir. Bu tür sınavlarda başarıyı etkileyen çok sayıda faktör olduğu için bunların araştırılması önem kazanmaktadır. Bu yönde ülkemizde uygulanmakta olan çeşitli seçme ve yerleştirme sınavlarının yordayıcı değişkenlerini belirlemek amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmaktadır (Doğan ve Şahin, 2009).

Olaylar ve olgular arasındaki ilişkilerin belirlenmesindeki temel amaç, çoğu kez ortaya konulan bu ilişkiye dayanarak ileriye yönelik tahminler yapmaktır. Aralarında ilişki olan iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkinin matematiksel bir model ile açıklanma süreci regresyon analizini ifade etmektedir (Büyüköztürk ve ark., 2009). Bir istatistiksel model oluşturulurken karşılaşılabilecek önemli problemlerden biri, modele alınacak olan değişkenlerin belirlenmesidir. Sistematiik bir yaklaşımla mevcut bağımsız değişken sayısı kadar model oluşturmak zordur. Adımsal (stepwise, aşamalı) regresyon, p sayıda belirleyici değişken içeren bir veri setinde bağımlı değişkenin değişimini en iyi şekilde açıklayan değişkenleri seçmeyi sağlayan bir yöntemdir. Bu yöntemde, değişkenlerin cevap değişkeni (Y) açıklamadaki güçlerine göre modele alınması söz konusudur (Ott, 1988; McClave ve ark., 1998; Özdamar, 2004).

Yapılan bu çalışmanın amacı, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü giriş sınavlarında başarılı olan adayların, giriş sınavları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Giriş sınavında ilk aşama olarak adayların dayanıklılık kapasitelerini ölçmeyi amaçlayan ve eleme niteliğinde olan mekik koşusu sınavı yapılmaktadır. İkinci Aşama Sınavı'na girmeye hak kazanan adayların Birinci Aşama Sınavı'ndan elde etmiş oldukları özel yetenek sınav puanının hesaplanmasında %50 etkili olmaktadır. İkinci aşamayı oluşturan seçme sınavı beceri koordinasyon ve temel spor branş testlerinden oluşmaktadır. Bu test yön bulma, reaksiyon çabukluğu, denge ve spor branşlarına özgü becerileri ölçmeye yöneliktir. Adayların İkinci Aşama Sınavı sonucunda elde etmiş oldukları puanlar da özel yetenek sınav puanının hesaplanmasında %50 etkili olmaktadır.

Yapılan sınavlar sonunda adayların standartlaştırılmış özel yetenek sınav puanları, AOBP ve ÖSS puanları bölüme yerleştirme puanını oluşturmaktadır. Yerleştirme puanı, alandan gelen adaylar için ve alan dışından gelen adaylar için ayrı hesaplanmaktadır. Bu puanın hesaplanmasında kullanılan katsayılar, alandan gelen adaylar için $0.52 \times \text{AOBP}$ ve $0.36 \times \text{ÖSS}$ puanı, alan dışından gelen adaylar için ise, $0.16 \times \text{AOBP}$ ve $0.47 \times \text{ÖSS}$ puanı şeklindedir.

Yukarıda belirtilen problem ve gerekçeler göz önüne alındığında çalışmaya ilişkin problem cümlesi "Yüzüncü Yıl Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'ne girişte yapılan sınavların geçerlilik düzeyi nedir?" biçiminde ifade edilebilir. Uygulanan sınavların yordama düzeylerine bakılarak seçme işleminde sınav ağırlıklarının yeniden düzenlenmesi ele alınabilir.

Yöntem

Yapılan çalışmada kullanılan veriler YYÜ Eğitim Fakültesi öğrenci işlerinden alınan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin 2005, 2006, 2007 ve 2008 giriş yıllarına ait ÖSS, ağırlıklı ortaöğretim başarı puanı (AOBP), özel yetenek ve akademik ortalamalara ait verilerdir. Ders başarı puanları çalışmanın yapıldığı dönem içerisinde elde edilen notlar üzerinden 1, 2 ve 3. dönem ortalamaları dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Çalışmada 99 erkek ve 60 bayan öğrenci olmak üzere toplam 159 öğrenciye ait bilgiler kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi için SPSS 15.0 istatistik paket programı kullanılmıştır.

İstatistiksel Analiz

ÖSS puanı, AOBP, YP, mekik koşusu ve koordinasyon parkuru değerlerinin akademik başarı ortalaması (AKO) üzerindeki yordama geçerliliğini belirlemek için regresyon analizi uygulanmıştır. Regresyon analizinin yapılabilmesi ve elde edilen bulguların doğru bir biçimde yorumlanabilmesi için öncelikle bazı varsayımların karşılanması gerekir. Bu varsayımlardan

biri bağımsız değişkenler arasında güçlü bir ilişkinin olmadığına ilişkindir. Söz konusu bu varsayım bozulduğunda ortaya çıkan çoklu bağlantı sorunu, regresyon denklemiyle ilgili olarak yapılacak yorumların hatalı olmasına yol açabilir. Bu nedenle regresyon modelinin çoklu bağlantı problemi taşıyıp taşımadığını belirlemek önemlidir. Çoklu bağlantının varlığını ortaya çıkartan birçok gösterge vardır. Bağımsız değişkenler arasındaki çoklu belirtme katsayısı, bağımsız değişkenlere ilişkin korelasyon katsayıları, varyans şişme değerleri (VIF), korelasyon matrisine ilişkin özdeğerler gibi tekniklerden yararlanmak mümkündür. Bu yöntemlerden biri olan VIF değeri SPSS paket programı ile elde edilebilmektedir. Uygulamada VIF değerlerinin 5 veya 10'un üzerinde olması, güçlü bir çoklu bağlantının göstergesi olarak ifade edilmektedir (Alpar, 2003; Başokçu Doğan ve Doğan, 2005). Yapılan çalışmada elde edilen verilere ait VIF değerleri hesaplanarak çoklu bağlantı sorunu olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu sorunu belirlemede kullanılan basit bir teknik ise, iki değişken arasındaki korelasyon katsayısının 1'e yakın olmasıdır. Yaklaşık olarak 0.80'in üzerinde elde edilen bir değer, çoklu bağlantı olabileceğini düşündürür.

Hata terimlerinin sıfır ortalama ve sabit varyansla normal dağılım göstermeleri ve ilişkisiz olmaları doğrusal regresyonun temel varsayımlarındandır. Hatalar arasında ilişkinin bulunmasına otokorelasyon denir. Otokorelasyonun varlığı gerçekte regresyon modeline anlamlı bir katkısı olmayan değişkenlerin anlamlı katkı yapıyor gibi görünmelerine neden olabilir ve böyle bir durumda anlamlılık testleri geçerliliğini yitirir. Otokorelasyon varlığı grafik veya farklı testler ile araştırılabilir. İstatistiksel testler arasında en çok kullanılanı gözlem sayısı 15'in üzerinde olduğunda kullanılan Durbin-Watson d istatistiğidir. Gözlem sayısı 15'in altında olduğu durumlarda ise çoğunlukla Van-Neumann testi kullanılmaktadır (Alpar, 2003; Doğan Başokçu ve Doğan, 2005). Yapılan çalışmada hata terimleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Durbin-Watson d istatistiği kullanılmıştır. Aynı şekilde birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin ÖSS, AOBP, YP, mekik koşusu, beceri koordinasyon parkuru derecelerinin 1., 2. ve 3. yarıyıl akademik başarı not ortalamaları üzerindeki yordama geçerliği test edilmiştir.

Bulgular

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'nde halen okumakta olan tüm öğrenciler için belirlenen bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Değişkenler Arasındaki Korelasyon Katsayıları

	AKO	OSS	AOBP	Mekik	Koord.	YP
AKO	-					
OSS	0.181*	-				
AOBP	0.321**	0.095	-			
Mekik	0.038	0.101	-0.153	-		
Koord.	0.136	-0.132	0.190*	-0.733**	-	
YP	0.300**	0.264**	0.198*	0.128	-0.267**	-

* p<0.05

**p<0.01

Tablo 1'de belirtilen akademik başarı ortalaması ile OSS, AOBP, YP, mekik ve koordinasyon beceri puanları arasındaki ilişkiler incelendiğinde, genel akademik ortalama ile OSS, AOBP ve YP puanları arasındaki korelasyonun anlamlı olduğu, genel akademik ortalama ile mekik

ve koordinasyon beceri parkuru puanları arasındaki korelasyonların ise anlamlı olmadığı görülmektedir. Anlamlı korelasyona sahip olan değişkenler arasındaki korelasyon değerlerinin düşük olduğu göze çarpmaktadır. Bu sonuçlara göre AKO ile diğer değişkenler arasındaki ilişkilerin yeterince yüksek olmadığı veya düşük bir ilişki olduğu yorumu yapılabilir.

Akademik başarı not ortalamasının yordayıcısı olarak ele alınan değişkenlere ilişkin veriler üzerinde yapılan regresyon analizlerinin sonuçları tablolar halinde verilmiş ve açıklanmıştır. ÖSS, AOBP, YP, mekik ve beceri koordinasyon değişkenlerinden her birinin tek başına genel akademik başarı not ortalamasını manidar olarak yordayıp yordamadığını kontrol etmek için yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.
Değişkenlere Ait Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları.

Değişkenler	B	Std.Hata	β	R ²	t	p	VIF	D-W
OSS	0.101	0.066	0.122	0.015	1.537	0.126	1.000	1.594
AOBP	0.548	0.136	0.306	0.094	4.032	0.000	1.000	1.657
Mekik	0.028	0.036	0.062	0.004	0.778	0.438	1.000	1.603
Koord.	0.112	0.290	0.031	0.001	0.386	0.700	1.000	1.582
YP	0.073	0.029	0.197	0.039	2.521	0.013	1.000	1.667

Tablo 2’de verilen değerler incelendiğinde, AOBP ve YP değişkenlerinin her birinin tek başına genel akademik başarı not ortalamasını anlamlı olarak yordadığı, ÖSS, mekik ve beceri koordinasyon değişkenlerinin ise yordamadığı ($p>0.05$) görülmektedir. Bütün değişkenler ile genel akademik başarı not ortalaması arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğu gözlenmektedir.

Söz konusu yordayıcı değişkenlerin adımsal olarak genel akademik başarıyı yordamadaki güçlerini belirlemek amacıyla adımsal regresyon analizi uygulanmış ve sonuçlar Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3.
Adımsal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Stand.Hata	β	R	R ²	F	p
AOBP	0.548	0.136	0.306	0.306	0.094	16.254	0.000
AOBP	0.516	0.135	0.289	0.348	0.121	10.755	0.000
YP	0.062	0.028	0.166				

Tablo 3’te belirtildiği gibi adımsal regresyon analizi genel akademik başarı not ortalamasını anlamlı düzeyde yordamadığı için ÖSS, mekik ve koordinasyon parkuru değişkenleri analize alınmamış, diğer değişkenler adımsal regresyon sürecinde işlem görmüştür.

AOBP değişkeni öğrencilerin akademik başarı not ortalamalarını anlamlı düzeyde ($p<0.05$) yordamaktadır. Tek başına AOBP değişkeninin akademik başarı not ortalamasının %9.4’ünü ($R^2=0.094$) açıklayabildiği görülmüştür. Adımsal regresyon analizinin ikinci adımında modele YP değişkeni girmiştir. AOBP ve YP değişkenleri birlikte akademik başarı ortalamasının %12.1’ini ($R^2=0.121$) açıklamaktadır. Hem ağırlıklı ortaöğretim puanı hem de bölüme yerleştirilme puanları akademik başarı not ortalamalarını anlamlı düzeyde ($p<0.05$) yordamaktadır. Birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin ÖSS, AOBP, YP, mekik koşusu, beceri koordinasyon parkuru, 1., 2. ve 3. yarıyıl akademik başarı not ortalamaları arasındaki korelasyon analizi sonuçları Tablo 4’te verildiği gibidir.

Tablo 4.
Korelasyon Analizi Değerleri

	ÖSS	AOBP	Mekik	Koord.	YP	yy1	yy2	yy3
ÖSS	-							
AOBP	0.011	-						
Mekik	0.176	-0.168	-					
Koord.	-0.159	0.092	-0.693**	-				
YP	0.356**	0.206	0.219	-0.478**	-			
yy1	0.287**	0.296**	0.112	-0.208	0.502**	-		
yy2	0.081	0.408**	0.077	-0.005	0.352*	0.419	-	
yy3	0.238	0.245	-0.069	0.275	0.284	0.510**	0.555	-

Tablo 4'te verilen değerler yarıyıllar bazında incelendiğinde ÖSS puanı ile 1. yarıyıl puanı arasında, AOBP ile 1. ve 2. yarıyıl puanları arasındaki korelasyonun anlamlı olduğu belirlenmiştir. Ancak bu korelasyonun düşük düzeyde olduğu göze çarpmaktadır.

ÖSS, AOBP, mekik koşusu, koordinasyon derecesi ve YP değişkenlerinin yarıyıl ortalamalarını yordayıp yordamadığını kontrol etmek için sürdürülen adımsal regresyon analizi sonuçları Tablo 5'te belirtildiği gibi elde edilmiştir.

Tablo 5
Yarıyıllara Ait Adımsal Regresyon Analizi Sonuçları

	Değişken	B	Std. Hata	β	R	R ²	F	P	VIF
1. yarı yıl	YP	0.505	0.142	0.273	0.273	0.069	12.678	0.000	1.000
	YP	0.466	0.140	0.252					1.012
	AOBP	0.076	0.029	0.197	0.113	0.102	9.942	0.000	1.012
2. yarı yıl	AOBP	0.588	0.172	0.302	0.302	0.091	11.716	0.001	1.000
	AOBP	0.640	0.172	0.329					1.024
	Mekik	0.089	0.044	0.176	0.348	0.121	8.011	0.001	1.024
	AOBP	0.589	0.170	0.302					1.042
	Mekik	0.244	0.081	0.484	0.399	0.159	7.264	0.000	3.518
3. yarı yıl	Koord.	1.442	0.633	0.368					3.578
	AOBP	0.470	0.176	0.240	0.240	0.058	7.156	0.009	1.000
	AOBP	0.398	0.177	0.203					1.041
	Koord.	0.727	0.355	0.185	0.301	0.091	5.772	0.004	1.041
	AOBP	0.382	0.171	0.195					1.042
	Koord.	2.330	0.637	0.593	0.395	0.156	7.088	0.000	3.578
	Mekik	0.244	0.081	0.480					3.518

Tablo 5'te verilen değerler incelendiğinde, adımsal regresyon analizi 1. yarıyılı akademik başarı not ortalamasını anlamlı düzeyde yordamadığı için ÖSS, mekik ve koordinasyon parkuru değişkenleri, 2. ve 3. yarı yılları anlamlı düzeyde yordamadığı için ise ÖSS ve YP değişkenleri analize alınmamış, diğer değişkenler adımsal regresyon sürecinde işlem görmüştür.

Adımsal regresyon analizinin ilk adımında modele giren YP değişkeni, öğrencilerin birinci yarıyıl sonu akademik başarı not ortalamasını anlamlı düzeyde ($p < 0.05$) yordamaktadır. Tek başına YP değişkeninin akademik başarı not ortalamasının %6.9'unu açıklayabildiği

görülmüştür. Regresyon analizinin ikinci adımında modele AOBP değişkeni girmiştir. AOBP ve YP değişkenleri birlikte birinci yarıyıl başarı not ortalamasının %10.2'sini açıklamaktadır. Öğrencilerin hem ağırlıklı orta öğretim puanı hem de bölüme yerleştirilme puanları, akademik başarı ortalamalarını anlamlı düzeyde ($p<0.05$) yordamaktadır.

İkinci yarıyıl için sürdürülen analizler sonucunda ilk adımda incelenen AOBP değişkeni 2. yarıyıl akademik başarı ortalamasının %9.1'ini, AOBP ve mekik koşusu değişkenleri birlikte modele girdiğinde %12.1'ini ve AOBP, mekik ve koordinasyon değişkenlerinin birlikte bu yarıyıla ait akademik başarı not ortalamasının %15.9'unu açıkladığı belirlenmiştir. Modele giren değişkenler, akademik başarı not ortalamasını anlamlı düzeyde yordamaktadır.

Üçüncü yarıyıl da benzer bir durum ortaya çıkmıştır. Bu dönem için AOBP puanı akademik başarı not ortalamasının %5.8'ini, AOBP ve koordinasyon derecesi birlikte modele girdiğinde %9.1'ini ve AOBP, koordinasyon derecesi ve mekik değişkenlerinin ise %15.6'sını açıkladığı gözlenmiştir. Diğer yarıyıl sonuçlarında olduğu gibi bu yarıyıl da modele giren değişkenler akademik başarı not ortalamasını anlamlı düzeyde yordamıştır.

Tartışma ve Sonuç

Özel yetenek sınavlarıyla öğrenci alan beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde ÖSS puanı önemli bir etkiye sahiptir. Bu çalışma, ÖSS, AOBP ve YP puanları dışında özel yetenek sınavı kapsamında değerlendirilen mekik koşusu ve beceri koordinasyon parkuru derecelerinin öğrencilerin eğitim dönemindeki akademik başarılarını yordama gücünü belirlemek amacıyla yapılmıştır.

ÖSS, AOBP, YP, mekik koşusu ve koordinasyon beceri parkuru puanlarının akademik başarı üzerine olan etkilerini belirlemek amacıyla kurulan denklemlerin manidar olduğu, denklemlere en az bir değişkenin girdiği, regresyon varsayımlarının bozulmasına neden olacak çoklu bağlantı ve otokorelasyonun olmadığı görülmüştür.

Genel akademik başarı not ortalaması ile ÖSS, AOBP ve YP puanları arasındaki korelasyonun düşük düzeyde bir anlamlılığa sahip olduğu sonucu elde edilmiştir. Korelasyonların düşük olduğu halde anlamlı çıkması, gözlem sayısının fazla olmasından kaynaklanabilecek bir durumdur (Tavşancıl, 2006). Yordayıcı olarak ele alınan puan ve dereceler genel akademik başarı not ortalamasını ne derece yordadığını belirlemek amacıyla uygulanan basit doğrusal regresyon analizi sonuçları incelendiğinde, ÖSS, mekik koşusu ve beceri koordinasyon parkuru değerlerinin tek başlarına akademik başarı üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadıkları gözlenmiştir. Bunun yanı sıra AOBP ve YP puanlarının akademik başarı not ortalamasını manidar olarak yordadığı belirlenmiştir. Öğrencilerin bölüme yerleştirilme puanları esas alındığında AOBP puanının önemi ortaya çıkmaktadır. Nitekim bu puan diğer değişkenlere göre daha yüksek oranda (%9.4) akademik başarıyı açıklamaktadır. Öğrencilerin büyük bir bölümünün spor lisesi veya spor bölümü çıkışlı olmaları nedeni ile AOBP'nün önemini ortaya çıkartan diğer bir faktör olarak düşünülebilir.

AOBP veya ortaöğretim başarı puanı pek çok sınavda etkili bir yordayıcıdır. İki aşamalı ve tek aşamalı ÖSS ve ÖYS sınavlarında AOBP başarıyı yordama gücüne sahiptir (Kalecioğlu, 2003). Yapılan çalışmada adimsal regresyon analizi bulgularına göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'nde okumakta olan öğrencilerin genel akademik başarılarını birinci sırada AOBP ve ikinci sırada ise YP değişkenleri yordamaktadır. Gelbal ve Demirhan tarafından 2002 yılında yapılan "HÜ Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu'na Giriş Sınavlarının Geçerliliği" isimli çalışmada, ÖSS puanının diğer değişkenlere göre birinci sınıftaki akademik başarıyı en iyi yordadığı ifade edilmektedir. Yapılan çalışma ile ortaya çıkan bu farklılığın örneklemin farklı olması, müfredat programında meydana gelen değişiklikler ve seçme sınavlarında kullanılan sınavların ağırlıklarının farklı olması gibi nedenlerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Nitekim, öğrenci seçmede ÖSS puanının ağırlığının az olduğu okulda, ÖSS ele alınan ölçüt değişkeni ile daha düşük düzeyde korelasyon verebilir (Gelbal ve Demirhan, 2002). Erten ve Tiryaki

tarafından 1999 yılında yapılan bir çalışmada kız öğrencilerde ortaöğretim başarı puanı, erkek öğrencilerde ise eşgüdüm ve ortaöğretim başarı puanının etkili olduğu belirtilmektedir. Aynı çalışmada ÖSS puanı ile ölçütler arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı ve kurulan regresyon denklemlerinin hiçbirinde yer almadığını belirtmişlerdir. Çakan ve Kaplan tarafından 2007 yılında resim-iş öğretmenliği giriş sınavları için yapılan bir çalışmada, ÖSS ve özel yetenek giriş sınavları ile 1. sınıf akademik ortalaması arasında bir ilişki bulunmadığı, ancak 1. sınıf akademik başarı not ortalaması ile lise diploma notu arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmiştir.

ÖSS puanı ile akademik başarı not ortalaması arasında anlamlı korelasyonların bulunmaması ve regresyon katsayılarının manidar olmaması, bu değişkenin beden eğitimi bölümüne giriş puanının hesaplandığı eşitlikte yer almaması ya da katsayısının çok düşük olması gerektiğini düşündürmektedir (Erten ve Tiryaki, 1999). Ayrıca, Gelbel ve Demirhan (2002), Kasap tarafından 1994 yılında yapılan bir çalışmada ÖSS başarısının okuldaki teorik ve uygulamalı derslerdeki başarıyı etkilemediğini ifade etmiş ve ÖSS puanının yetenek puanına olan katkısının yeniden değerlendirilmesi gerektiğini bildirmişlerdir. AOBP'nın tüm regresyon modellerinde manidar bir şekilde yer alması ise onun etkili bir yordayıcı olabileceği görüşünü ifade edebilir. Doğan ve Şahin tarafından öğretmen adaylarının atanma durumunu yordayan değişkenler ile ilgili yapılmış oldukları bir çalışmada, demografik ve ÖSS değişkenleri için kurulan denklemde ÖSS ile ilgili değişkenlerden hiçbirinin yordama düzeyinin istatistiksel olarak anlamlı bulunmadığı belirtilmiştir. Birinci, ikinci ve üçüncü yarıyıllar için yapılan analizlerde, birinci yarıyıldaki akademik başarıyı ilk sırada AOBP ve ikinci sırada YP değişkenleri yordamaktadır. İkinci yarı yılda sırasıyla mekik koşusu, beceri koordinasyon parkuru ve AOBP test değerleri, üçüncü yarıyıldaki ise beceri koordinasyon parkuru, mekik koşusu ve AOBP sıralaması ile gözlenen bir yordama söz konusudur. Hem genel başarı bazında hem de yarıyıllar bazında AOBP tüm modellerde yer almaktadır.

Birinci yarıyıldaki manidar düzeyde olan değişkenler yarıyıl akademik başarı ortalamasının %10.2'sini açıklamaktadır. İkinci yarıyıldaki değişkenler akademik başarı ortalamasının %15.9'unu ve üçüncü yarıyıldaki ise %15.6'sını açıklamaktadır. Buna göre, yarı yıllar bazında açıklanan varyansın düşük olması manidar çıkan değişkenlerin geçerliliğine ilişkin yorumları güçleştirmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, çalışmada yer alan bazı değişkenlerin istenen düzeyde ($p < 0.05$) yordama geçerliğinden söz edilebilir. Ancak, yordayıcı değişkenlerin yordanan değişkenleri açıklama miktarlarının düşük olması nedeniyle özel yetenek sınavlarında değerlendirilmeye alınacak testlerin seçiminde ve özellikle de bu testlere ait katsayıların belirlenmesinde dikkatli olunmalıdır. Fakültelerimizin I. ve II. yıllarında ortak olarak okutulan Türk dili, Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi ve yabancı dil dersleri, dönem dersleri içerisinde önemli bir ağırlık teşkil etmektedir. Millî eğitimin genel amaçları doğrultusunda programlara konulmuş olan bu derslerden elde edilecek başarı ile özel yetenek sınavlarındaki başarı puanları birbirlerinden farklı özellikler olduğu için aralarında bir ilişki olması beklenmez. Ayrıca, akademik başarıyı etkileyen çok sayıda değişken olabileceğinden dolayı, bu tür yordama geçerliliği çalışmalarında çok yüksek katsayılar elde edilemeyebilmektedir.

Elde edilen bu sonuçlar dikkate alındığında; yerleştirme puanlarının hesaplanmasında kullanılan puanların yordayan değişkenlere göre yeniden gözden geçirilmesi, özel yetenek sınav biçimlerinin yordamadaki farklılıklarının belirlenerek uygun sınav modelini belirlenmesi, farklı değişkenlerin seçme üzerindeki etkilerinin araştırılması gibi konular daha sonra yapılacak olan çalışmalara öneri olarak sunulabilir.

Kaynakça

Alpar, R.(2003). *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemlere Giriş 1*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Başokçu Doğan, Ö. ve Doğan, N. (2005). Akademik Benlik Kavramı Ölçeğinin Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavını Yordama Geçerliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 29: 53-62.
- Başpınar, E. ve Ögüş, E. (1997) Özel Yetenek Sınavı ile Öğrenci Alan Üniversitelerde Puanların Değerlendirilmesi İçin Yöntemler. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. II, 1:33-50.
- Çakan, M. ve Kaplan, S. (2007). Resim-İş Öğretmenliği Girişi Yetenek Sınavı: Yordama Geçerliği ve Sınavın Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. XVI. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 5-7 Eylül 2007, Tokat.
- Doğan, N. ve Şahin, A.E. (2009). Öğretmen Adaylarının İlköğretim Okullarına Atanma Durumunu Yordayan Değişkenler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt: 10, Sayı:3, 183-199.
- Erten, Ç. ve Tiryaki, Ş. (1999). Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne Öğrenci Seçiminde Uygulanan Giriş Sınavının Yordama Geçerliğine İlişkin Bir Çalışma. *Celal Bayar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 3 (1): 8-15.
- Gelbal, S. ve Demirhan G. (2002). Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu'na Girişte Yapılan Sınavların Geçerlik Çalışması.
- Güzeller, C. ve Kelecioğlu, H. (2006). Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme Sınavının Sınıflama Geçerliği Üzerine Bir Çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30: 140-148.
- İnce, G., Zülkadiroğlu, Z. ve Budak, D.B. (2004) Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınav Adaylarının I.ve II. Hak Sonuçlarının Karşılaştırılması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, II(1)5-10.
- Kelecioğlu, H. (2003). Ortaöğretim Başarı Puanlarının Üniversiteye Girişte İki Aşamalı Sınavda Uygulanan, ÖYS, ÖSS ve Tek Aşamalı Sınavda Uygulanan ÖSS ile İlişkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 24:70-78.
- Koparan, Ş. ve Öztürk, F. (2008). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Özel Yetenek Sınav Verilerinin Cinsiyet ve Alanlarına Göre Karşılaştırılması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, XIII, 1: 39-50.
- McClave, J., Benson, P.G. ve Sincich, T. (1998). *Statistics For Business and Economics* (7th Edition). Prentice-Hall Inc. USA.
- Ott, L. (1988). *An Introduction to Statistical Methods and Data Analysis* (Third Edition). PWS-KENT Publishing Company. USA.
- Özdamar, K. (2004). *Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi (Genelleştirilmiş 5.Baskı)*, Eskişehir, Kaan Kitapevi.
- Peker, R. (2003). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrencilerinin ÖSS ve Özel Yetenek Sınavı Puanlarına Göre Genel Akademik Başarıları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:XVII, Sayı:1.
- Saracoğlu, A.S., Varol, R. ve Haslofça, F. (1998). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Giriş Niteliklerinin Öğrenme Düzeyine Etkisi. *Gazi Bedene Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, III, 3:39-60.
- Tan, Ş. (2008). *Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme*. Pagem Akademi.
- Tavşancıl, E. (2006). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. (3.Basım)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tekin, H. (2000). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Yargı Basım Yayım Dağıtım.
- Yenilmez, K. ve Duman, A. (2008). İlköğretimde Matematik Başarısını Etkileyen Faktörlere İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 19: 251-268.
- Yıldırım, İ. (2000). Akademik Başarının Yordayıcısı olarak Yalnızlık, Sınav Kaygısı ve Sosyal Destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 18: 167-176.